

"Pokrok Západu"

PUBLISHED WEEKLY.

Entered at the Post Office at Omaha, Nebr., as second class mail matter.

Published by Pokrok Publishing Co., 1417-1419 So. 13th St., Omaha, Neb.

Subscription by mail — \$1.50 per year.

Yydává: VYDAVATELSKÁ SPOL. POKROKU, OMAHA, NEB. Václav Bureš, ředitel.

Proplatná ..... \$1.50 na rok Do Čech ..... \$2.50 na rok

Adresujte jednoduše: POKROK ZÁPADU, OMAHA, NEB.

Omaha, Nebr., dne 2. října 1912.

OSOBNÍ

Dlouholetý odběratel našeho listu p. Petr Tichý z Abie, Neb., navštívil nás v pondělí v průvodu své dcery Libuše a po prohlídce našeho závodu, se s námi zase rozloučil. Přejeme mu vše nejlepší v jeho vdovské osamocnosti.

Tyto dny počítal nás návštěvou, příznivce našeho listu p. Josef Jelínek z Red Cloud, Webster Co., Nebr., v průvodu p. Matěje Vavříčka z téhož místa a při té příležitosti obnovil předplatná v Pokrok. Návštěvou obou pánů byli jsme mile potěšeni a přejeme jim dobrou zábavu.

V pondělí odp. v tiskárně naší navštívili nás pan Anton Pokorný, bývalý dobře známý Omasčan a nyní v Lawton, Okla., rozsáhlý feznický a uzenářský obchod vlastněcí, se svým švakrem p. Ant. Novákem, majitelem pěkné farmy u Morse Bluffs, Nebr.—Pan Pokorný právě navrátil se z návštěvy Čech, kde prý znamenitě se mu líbilo. V Omasce zároveň dlel jeho syn, kterýž hraje mě s četou v Buffalo, N. Y.

Minulý čtvrtek v tiskárně naší měli jsme potěšení seznámiti se s příznivcem našich časopisů, p. Janem Padrnosem, mladým pokročilým rolníkem z Redfield, So. Dak. Pan Padrnos přijel do Omahy, aby zde navštívil svého bratra, p. Jos. L. Padrnose, známého zdejšího právníka. S ním zároveň přijela jeho manželka a tři děti. Pan Padrnos prohlédl sobě náš závod, jehož zařízení se mu líbilo. Mezi jiným s námi sdělil, že letos měli ve své krajině velice pěknou úrodu. Sám vlastní 160 akrů, kdežto jeho otec, p. Jos. Padrnos, vlastní blízko Redfield celou sekcí pěkného úrodného pozemku. Mimo Omahu manžel p. Jana Padrnose navštíví též bývalý svůj domov ve Schuyler, kdež hojně přátel mají.

Pan M. M. Kunel, majitel rozsáhlého obchodu zbožím smíšeným ve Swanton, Nebr., nalézající se na zpáteční cestě z Pocahontas, Ia., zastavil se v Omasce a při té příležitosti minulý čtvrtek návštěvou svojí opět nás potěl. Sdělil s námi, že v Pocahontas změnil svoji farmu za velký obchod zbožím smíšeným. Zboží, jež jest vesměs úplně nové a výborné jakosti, převezde do svého obchodu ve Swanton.

V sobotu minulého týdne ráno mile potěšeni byli jsme nenadálou návštěvou dávného našeho přítele, pana Josefa Spirka, dlovedoucího v harvřském a malfriském oddělení v dílnách Rock Island dráhy v Davenport, Iowa. Pan Spirk přijel do Nebrasky, by v Neleigh navštívil svého syna, zaměstnaného jako ředitele tamního velkého mlýna a elektrického a vodního zařízení. Potom navštívil staříčkou drahou svojí matku jakož i sestru v Crete a na to zajede do Wilber, aby tam potěšil se se svými bratry.

Náš redaktor navštívila v pondělí p. Františka Otoupalíková z David City, Nebr., a prodělala u nás sice krátkou dobu, poněvadž měla ještě důležité záležitosti vyjednávati, ale za to rozhovor byl tím srdečnějším.

Milou návštěvou potělil nás pánev August Grossman z Milligan, Neb., Vincenze Kuleza z David City, Míle Kubera z Bruna a

Josef Kubišta z David City, kteří po prohlídce našeho závodu s námi přátelsky si pohovořili. — Přejem jim příjemný pobyt v Omasce.

ZPRÁVY Z LYNCH, NEBR.

Po dlouhé době běhu opět péro do ruky, vůle je dobrá, jenom hlava a ruka nechtějí dobře sloužit. Tedy léto nám odešlo, podzim nastal, úroda je dobrá, parní mlátičky odšťavnějí obilí od slámy; kukuřice se pěkně žlutne a dozrává; zelenou též poněkud mrazík připálil. Letos, kdo přiložil ruce k práci, tak je jistě spokojen. Jenom ta tržní cena zde v Lynch je neuspokojivá. Na západ od Lynch v městečku Bristow je buší pšenice 71c, na východ v městečku Monowi je 70c a v Lynch 69c. Jaká je toho příčina, to bohové vědí, já to nevím. Pouze vím, že je zdejší pšenice jarka pěkná, testuje od 58 do 60 lb. a kdyby byla od mlátičky dobře vyčistěna, testovala by ještě víc. Zmíněná již cena je as před týdnem a přítomná cena jest: pšenice 68c buší.

Starý Jan Sedláček pověsil farmařinu na hřebík a přistěhoval se zpátky do Lynch na zasloužený odpočinek. Věk již měl tak na čase, aby s tím sek', neb ten Missourský vítr ho tam dobře vytrávil. Farmu nechal na opatrování synům.

Zdejší mlýn domlel. Jak dlouho bude odpovídat, jest otázka, neb je tak zašmodrehovanej, že jen nějaké ty "washingtony" by to mohly vymotat. Bude-li dlouho stát, bude to nám farmářům na obtíž, neb jsme již odvykli delším cestám.

Zdejší Národní Banka pana Karle Roe přitoměno zaměstnává dvě české sily. Pan Daniel Melka dělá pro něj pokladníka od začátku; druhý pak je p. L. C. Procházka, který zastává místo knihovníka.

Josef Drobny se také na nově přistěhoval z Dakoty do Lynch. Bezpochyby začne zas kovařinku. Přejí mu mnoho zdu. Na zdar! Josef Káral.

ZPRÁVY O ŽNÍCH Z EVROPY.

MORAVA, okres Krumlov. — Obilí roku letošního bylo dosti pěkné. Místy bylo na podzim poškozeno od myši, kterých byla velká spousta. Roku letošního v měsíci květnu poškozeno několik obelí krupobitím a povodní. Velmi utrpěly vinice; ty se již ale nevzpamatovaly, ač byla ukázka pěkná.

Předě žněmi přišly deště a nemínily svůj proud zastavit. Žita se posekly a svázaly většinou za sucha. Nejhorší to bylo s pšenicí. Rolníci měli dost nových žaček a ukazovalo se, že s nimi nebudou sít. Seklo se, ale šlo to špatně, těžko. Když pšenice se svázaly, napřelo do nich a již i zrno začalo růst.

Do stodol se svázely žita a pšenice mokré a teď při mračeních jsou některé snopy shnilé. Jařiny, oves a ječmen se svezly do stodol usché.

Žně letos byly deštivé, již dávno takových nikdo nepamatuje. Vzdor špatnému počasí přece neskončily žně tak špatně, jak se domnívalo. J. Maštalík.

ZPRÁVY Z MARION, KANS.

Již jsem z mého třinečnického výletu v Nebrascce a Dakotě domá a jak budu mít trochu více času, tak popíši vše důkladně. O zimní pšenice jest zde již většinou zaseta. Vláhý jest hojnost a počasí velice pěkné; mláčené blíž se pomalu ku konci. Úroda jest tento rok dobrá, pšenice sypala od 15 do 30 buší po akru, oves od 30 do 50, korna rovněž ukazuje na dobrou úrodu. Koňská nemoc se i zde ukázala, ačkoliv bylo mnoho pokřiku, jak mně známo, pošlo v tomto okrese jen asi půl tuetu koní a nyní již není o novém případu onemocnění koní slyšet, takže nás to zde asi minulo, bez dalších slych následků.

Nyní je slyšet všude jen o samé politice, "spíše" jsou na deníku pořádku. Dne 8. října se bude odvíjet v Topeka, Kans., veliký politický banket demokratické

strany, při kterém bude přítomno mnoho vynikajících řečníků. Banketu sčestnatí se též navržene prezidentství Wilson, který bude mít politickou řeč. Za tím účelem objednána byla k témuž dni, daleko známá, ryze česká kapela Bošova, která čítá 20 dobrých hudebníků. V týž den pojedje v 9 hodin ráno skrze Marion do Topeka zvláštní vlak.

Kdo by si přál koupiti dobrý pozemek, nechtě dopíše o podrobnou zprávu nížeapsanému. V. J. Besh.

DÁREK Z POUTI.

Vesnická komedie, písně omyla. Napsal F. J. Andriik.

Soused Plíšek prával si po mnoho let, aby přece také jednou podíval se na Prahu, ale nedošlo k tomu. Pokaždě do toho něco přišlo; nejčastěji peníze, jichž nedostává se na všech stranách a které jsou zvláště v Pasině tuze vzácným korením k oslabení lopotného života.

Loni však přece trochu seběhly se do Plíškovy zásuvky. Když je po Novém roce přepečítal, poznal k nemalé radosti, že po všech povinnostech přece ještě některá zbudela, a sotva to zjistil, řekl ženě:

"Letos, ženo, mohla bys mne pustit do Prahy. Slibujiš mně to kolik let. Spravím to desátkou, dvěma" — měl ještě tři desátky v kapse u vesty, aby žena nevěděla — "a tak si myslím, že bys mně mohla tu radost udělat. Bude to jednou pro vždy. Z Pasingy se tam už jistě nedostanu. Kde pak —"

Žena, jindy usměvavá a dobrá, zvlhčila k muži udívené a starostlivě. Patrně lekla se jeho žádosti. Lekla se proto, že by měla být několik dní sama doma; také peněz bylo jí líto. Ale muž den ze dne vracel se k též věci a omflal ji vytrvale až do konce dubna, že konečně řekla: "Tak tedy jed! Ale to ti povídám, až setřísš a až mně dlouho nezůstaneš!"

Plíšek sliboval hory doly a umínil si, že ženě za to přiveze něco z Prahy pro radost. Večer v hospodě na rychtě pochlubil se sousem, a u všech vzbudil záviast a ve všech jejich rodinách nepřijemné rozladění, když tatkové vytašili se s velikou novinou. Všechny ženy potají se obávaly, aby Plíškův příklad nenakazil jejich muže.

Za nejlépejšího hovorů o Praze a jejich příjnostech vešel do hospody posel Rambousek se zbytkem poštovních zásilek a vida tu Plíška, podal mu lístek.

Plíšek poznal písmo sestry Aněžky, třebaž už po léta ho neviděl. Aněžka byla prodávána až u Roudnice; v Pasinge nebyla již šest let. O matčině pohřbu se nepohodla s Plíškovou, které byla proti mysli její chřitvost. Od té doby nechtěla o ní Plíšková slyšet a také Plíšek nemesl si s ní dopisovat pro dobrou vůli v domácnosti Teď Aněžka z čista jasná posílá lístek. Štěstí, že dostal se přímo Plíškovi do rukou. Kdyby její obdržela Plíšková, bylo by z toho boží dopuštění. Honem přečetl stručný obsah: "Nevidíš jme se dlouho. Nemohl-li bys o sv. Janě přijeti do Prahy? Budu tam u paní Julie Novotné, ve Štěpánské ulici č. 17. II. patro. Mám na srdci mnohé, co bych s Tebou sděliti chtěla, a jsou to věci důležité. Tedy přijed! Srdečně Tě pozdravuje a líbá Tva věrná A."

Plíšek skryl lístek v tobolece a zamyslel se. To se ví, že vyhledá Aněžku! Krev není voda! — Přál jí vždy a ona jemu. Rád jí spatří po letech. Žena nemusí o tom vědět. Odpovídat také není třeba. Ta vše proběhne hladce. A šťastně na den před sv. Janem vypravil se s důkladným poučením ženiným na radostnou pouť a tak šťastně shledal se s Aněžkou ještě týž den večer.

Paní Novotná nabídlá mu o ehotné přístřeží, aby nebylo třeba potloukati se po hostincích. Měla tři pokaje, jeden heší než druhý. Paní Novotná měla také dvě dospělé deery. Nejstarší Julinka zvlášť zajímala se o venkovského hostě předná proto, že byl s Pasingy za druhé proto, že znal lesního příručího Kalinu v blízké obci Rožově. Julinka dopisovala si již delší čas s Kalinou, s nímž se

známila se v Pisku, kdy ještě nehožítik otec Julinčin býval tam soudním radou a Vojtěch tam studoval. A teď chtěla slyšeti všechny podrobnosti o Vojtěchově životě. To jí Plíšek nemohl zadržati. Ochoťně a upřímně vyprávěl, co mu bylo známo o veselém panu příručím, jenž mátl hlavy mnohým děvám v okolních městech. A Plíšek podotkl, že by ani správceva Amálka, která je pyšna jako královna, neodmítla švarného příručího.

Julie poslouchala s utajeným dechem a její srdce rozdechlo se bázní o Vojtěcha. A když čtvrtý den Plíšek odešel, prosila jej mezi čtyřma očima, aby bděl nad jejím zlatem a za příležitosti mu dodal lístek, který Plíškovi vsunula do dlaně.

Plíšek na cestě k nádraží napolejšy zastavil se v kavárně a zde srovnal všechny svoje věci. Veze drobotiny pro několik známých. Skládá a obaluje každou zvlášť. Přítel Rehkoví koupil na památku "Album Prahy", pěkně vázanou knížku s barvotisky. Do ní vložil Julinčino psaníčko, aby ho nevytrousil a neposypil.

S večerem dorazil Plíšek na poslední stanici a odtud pěšky šel do Pasingy.

Plíšková byla již netrpělivá. "To je dost, že konečně jdeš!" přivítala muže.

Plíšek honem sáhl do kapsy pro pěkné náušnice, jež koupil ženě, a pro hračky dětem. A sotva trochu pojedl, rozpovídal se o Praze. Také ukázal ženě, co přivezl sousedu Klapkovi, staré tetě Zuváče, služce Madle a čeledínu Toníkovi; jen s darem pro Rehka se nepochlubil. Plíšková neměla Rehka v lásce; často horlivěvala na něho, že svádí Plíška do hospody. Ale Plíšek byl k tomu hluchý; věděl, že Rehek jest mu ve všech okolnostech dobrým přítelem. Nosil tedy Plíšek dar pro něho u sebe až do příštího večera, kdy Rehek šel kolem statku. Postáli, pohovořili a za řeči dal mu Plíšek památku.

Plíšek sedl potom ke stolu, čekaje, brzo-li panímáma se vytaší s večerí. Čekal půl hodiny klidně, ale potom často pohlízel na hodiny, a když ručička počinula se přes sedmou a žena posud otálela v kuchyňce, jakoby na muže byla úplně zapomněla, pootvěřel dvěma a optal se: "Co mně dáš k večerí?"

Žena byla obrácena zády a neodpověděla. Vešel tedy k ní a vida, že se kaboní, zvolal: "Co se stalo, co je ti?" A sahal po její ruce.

Ale žena uskočila. "Jdi si, jdi!", pravila hněvivě a její ostré oči zabodly se pohrdavě do Plíškovy tváře. "Ať se mne nedotkneš, sice bude zle!"

Plíšek ustrnul nad náhlou změnou. Hledal příčinu. "Mrzí tě snad, že jsem mluvil s Rehekem?" optal se klidně.

"Sebeř všechny peníze a jed zase do Prahy!", odsekla Plíšková.

"Proč?"

"Ještě se ptej, ty — ty — li-coměrníku — podvodníku —! Proto tedy jsi tak usiloval do Prahy! A já, zpodobila, jsem tomu připustila! Do přístěnku jsem tě měla zavít! Že se nestydíš, tropit po světě ostudu své sponádané ženě a nebohým dětem! O já, nešťastná, co si počnu!" A Plíšková se rozplakala.

Plíšek hleděl na ni jako u vyjevení. Co to znamená? Nejsi si vědom nejmenší viny. "Přece mně řekni, oš vlastně bží!", nalehal.

"Ne, to je přespříliš! Neví, oš bží! O ty falešníku! Takový starý chlap a posud nemá rozum, posud kutí jako chlapec, sotva vyleze ze stavení!"

"Na mou věru, to přestává všechno!", rozněval se Plíšek. "Pozbyla jsi rozum? Člověk neví, co si má myslet!"

Plíšek sebral papír a poznal Aněžčin lístek. Pěkně nadělení! — Zapomněl jej v kapse a žena, ukližeje oděv, na lístek přišla. Na okamžik stanul jak ohromen, nevěda, co homem odvíti. Pravdu říci se bojí a výmluva podobná pravdě ho nenapadá.

"Jdi si na večerí k té své Andule, Amálee nebo jak se ta němčienice jmenuje!", horlí Plíšková. "Já od této chvíle nie pro tebe nemám a už tě neznám."

Plíšek uznal, že nezbyvá, než vytašiti se s pravdou. Byl byla pro něho mrzuta, přece snad zhoší ho podezření ženina. Krotec jal se vše vysvětlovati; ale čím déle mluvil, tím víc žena horlila — nevěřila, domněla Plíškova lež ještě více ji zlobila.

V nejrůdší vřdě přiběhla děvečka Krista se psaníčkem. "Posílá vám to pantáta Rehek, že prý nepatří jemu, ale vám!" A podávala psaníčko Plíškovi. Poznal Julin dopis, který uložil do Rehkova alba. "Kriste Pane, tohle mně ještě scházelo!", záupěl v duchu a honem chtěl lístek vsunouti do kapsy.

Ale žena byla bystrá a probuzená nedůvěra ještě zostřila její bdělost a hbitost. Než mohl Plíšek skryti list, měla jej v hrsti, utřkla do přístěnku, kde při svitu lojovice četla: "Můj miláčku! Ani si nedoveďeš představití, jak nesmím toužím po Tobě! Nemám vřejejšího přání, než abych stáde mohla být s Tebou —"

Plíšková nedečetla. Podívala se jen na podpis "Julie". Na obálce není nadpisu, toliko známka: "Laskavým dodáním." Tedy i k tomu propůjčuje se ten bídník Rehek! Není dost na tom, že jí kazí muže hospodou — ještě jej podporuje v nevěře a záletech? Plíšková běhá jako divá po přístěnku, tisknouc v hrsti osudný lístek; neví, co honem počítí, je jako beze smyslu. Jen je jí zřejmo, že stane se cosi hrozného. Konečně vrhla se na židli, opřela hlavu o dlan a přemítala hodnou chvíli. Potom náhle vyskočila, vyběhla z přístěnku i z velké jizby a pádila k Rehkovým. Umínila si, že tomu ničemu výcini před ženou. Bez dechu vnikla do jizby, kde Rehková právě upravovala lože.

"Kde, kde je ten váš — čistý muž?" zvolala zrnalá Plíšková, sotva překročila práh.

Rehková nechala práce. "Co se vám stalo?", optala se udíveně. "Povídám, kde máte muže?"

"V hospodě. Utekl z domu. — Trochu jsme se pomrzeli, a to k vůli vám."

"K vůli mně?!"

"K vůli vašemu muži."

"Prote! O ten bídník!"

"Matěj našel v knížce, kterou mu váš muž přivezl na památku z Prahy, lístek. Byl v obálce bez nápisu. Matěj tedy obálku roztrhl a poznal —"

"Že to píše tomu mému věrolomníku nějaká Julka — — —? Vím to!"

"Ale já jsem si myslila, že lístek patří Matěji a tak jsem mu pořádně vyhubovala; to ho dopálilo a utekl. Ať! Ať! To mne nemourti, jen když lístek nepatří jemu —"

"Toť! — Ve vašem Matěji není také dobré žily, ale přece nemá alespoň pletky se ženskými, jako ten můj ničema... Proto on neblesl, že veze také vašemu Matěji knížku! Tu vidíte tu jeho upřímnost!"

A Plíšková v hořkém pláči žalovala, jak se zklamala ve svém muži a co jí v Praze provedl.

Zlobila se i Rehková a podotkla: "Na mou věru, ten je jako Turek! Tohle bych nebyla řekla do něho!"

těše se, že moudřejší jitra věci změni.

Nezmánila. Žena nepovolila, nevěřila. Ujala ráno Toničku a Pepka za ruku a zmizela ze statku. Putovala k rodičům do Knopova.

Tam ovšem náhlý příchod a jeho přelína vyvolaly rozruch. Pantáta Papík dlouho nevěděl, na čem vlastně jest i dal si všechno podrobně vysvětliti a lístek od nešťastné Julky ukázati. Přečetl jej pozorně do konce a potom řekl: "Ale, poslyš: zdá se, že ten lístek přece nepatří Plíškovi. Tady se mluví o osamělé myslivně, o zábavách v Pisku — — — to přece nikterak nesmňuje k Plíškovi — — —"

"Ať! — — — To je schválně, aby mne spletli," namítla rozhořčená deera.

"Hm, hm, všli co, děvče?" řekl posléze rozsařný tatík. "Půjdu se na to sám optat. Vezmu na paškál Plíška i Rehka, a zůstane-li na tvém muži jen stín podezření, zazpívám mu písničku, jaké ještě nikdy neslyšel."

"Tak, tak," řekla bába, "to bude nejmoudřejší! A jdi hned!"

Papík vykračoval ostře přes kopce. Ke třetí hodině byl v Pasinge. Zastal Plíška přecházejícího po jizbě a nemálo se podivil, když bohaprázdný zeť uvítal ho radostně a děkova mu za návštěvu. Tohle by přece vinník neudělal! Dali se do řeči a za chvíli zvěděl starý Papík, co chtěl. Usmíval se a vrtěl hlavou.

Posléze Plíšek podotkl: "A teď pojďme k Rehkovi, tatínku! Ať řekne on i ona, co vědí! Nebo ještě lépe, jděte tam sám. Počkám na vás na rychtě."

Po chvíli vcházeli Papík a Rehek do hospody. Rehek se smál, Papík veselé mžoural očima.

"Hotová kočičma!", řekl, když sedl ke sklenice. "Musím holce napravit hlavu." Poseděl půl hodiny a potom v Plíškově průvodu vracel se do Knopova. Zeť jej provedl až k prvním chalupám; ale dále nechtěl, ač jej tehán měl k tomu.

"Bylo by to marno, tatínku!", řekl. "Žena je umínená, to víte — ještě bych přilil oleje do ohně. Ostatně nevyhnal jsem ji, utekla sama a bez přičiny. Řekněte jí, že ji budu čekat pod lesem u kříže."

S tím Papík se rozloučil. Ale s nápravou dečiny hlavy měl perný kus práce. Podezírává Plíšková nechtěla nikterak uvěřiti mužově nevině. Konečně otec navrhl, aby optala se dopisem Aněžky i slečny Julie, co jest na věci, a když to zamítla, nabídl se, že sám oběma dopíše, ale nie naplat. Den ze dne mřela Plíšková svou a Plíšek marně civěl denně pod lesem. Posléze přišel mu zvěstovat Papíkův pasák, že pantáta a mladá hospodyně odjeli. Vzkázal to sám tehán.

Plíšek tedy seběhl do Knopova, chýně je sama doma; od ní zví, co se děje.

"Takhle by to nebralo konce," řekla bába. "Když Kačenka něčemu nechtěla uvěřiti, napadlo mne, aby tatík zajel s ní k Aněze i do Prahy. Je to sice drahý krok, ale pro její a tvůj klid bylo nutné jej podniknout. A ty, až po druhé se ti zacheze Prahy, buď vezmí ženu s sebou nebo nepřijíměj ehoulostivých úkolů —"

Třetí den přišel do Knopova lístek starého Papíka s kratičkou zprávou: "Všechno v pořádku! Jedeme! Pošli pro Plíška."

Tak se stalo, že týž den večer přivezl si Plíšek udobřenou ženu zase do Pasingy. Paní Novotná, její deera Julie i švekrúse Aněžka dovedly ji přesvědčit, že žárila a podezřívala muže bezdůvodně. Za té příležitosti vyprovodila Aněžka Plíškova do Prahy a tam nakoupila dětem hojně dárků, čímž našisto zaplačila dřívější nepřítel švekrúšinu.

Vábec přišla Plíšková šťastna z náhlého výletu a první její slova byla: "Dá-li Báh, podíváme se tam, muži, spolu za rok zas. Praha je krásnější, než jsem si myslela."

A starý Papík přinesl nový lístek pro pana Kalinu, ale s plným nápisem na obálce, aby zas u příručího Kaliny nevzniklo nedorozumění — — —